

УДК 006.063:663.2

Несміянова М. В.

студентка

Національного університету харчових технологій

Артюх Т. М.

професор, доктор технічних наук,

Національного університету харчових технологій

Nesmiyanova M. V.

Student

National University of Food Technologies

Artyukh T. N.

Professor, Doctor of Engineering,

National University of Food Technologies

ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ ВІНОГРАДНИХ ВИН В УКРАЇНІ

CONFORMITY ASSESSMENT WINES OF UKRAINE

Анотація. Статтю присвячено аналізу оцінювання відповідності виноградних вин, що застосовується в системі технічного регулювання України. Надано оцінку вимогам, що стосуються якості та безпеки, маркування й упаковки вин відповідно до нормативно-правових документів. Здійснено аналіз товаросупровідної документації, що підтверджує якість та безпеку і є обов'язковою для реалізації цієї продукції на вітчизняному ринку. Розкрито сутність фальсифікації виноградних вин та методів її виявлення. Висвітлено основні проблеми, що виникли у виноробній галузі, та запропоновано механізми їх подолання в системі технічного регулювання та ринкового нагляду.

Ключові слова: оцінка відповідності, виноградні вина, сертифікація, акредитація, якість, безпека, ринковий нагляд, фальсифікація.

Постановка проблеми. Виноградними винами називають алкогольні напої, що одержують шляхом збродження виноградного соку чи соку з мезгою з додаванням чи без додавання спирту та інших компонентів, що передбачені технологічною схемою виробництва. Поєднання різних біологічно активних речовин робить вино сильним біоенергетичним напоєм, який тонізує, зміцнює та підвищує життєдіяльність людини. Залежно від місця збору врожаю, клімату, ґрунту, властивостей виноградної лози та типу вина хімічний склад виноградних вин відрізняється. До складу вин входять вуглеводи, органічні кис-

лоти, спирти, альдегіди, складні ефіри, дубильні, барвні, азотисті, мінеральні речовини, вітаміни, біологічно активні та поліфенольні речовини, які роблять виноградне вино поживним і біологічно цінним продуктом, який в обмежених кількостях є корисним доповненням до звичайного харчування.

Виноградарство в Україні останнім часом зазнало значних змін. Після анексії Криму відчутно зросла частка виробництва господарств населення, що у 2014 р. становила 44,7% проти 32,2% у 2013 р. У 2014 р. обсяги виробництва виноградних вин зменшились до 6062 тис. дал.

Порівняно з 2013 р. виноробна галузь зменшила прибутки у 3,3 рази. Однак зі скороченням імпорту виноградного вина в Україну (з 50,8 тис. т у 2013 р. до 40,1 тис. т у 2014 р.) для вітчизняних виноробів складаються більш сприятливі умови для реалізації власної продукції. Крім того, Україна має значні можливості для нарощування експорту виноградного вина, зокрема, в останні роки його поставки до країн ЄС сягали 6,5% усього експорту (2011 р.), а в 2014 р. – 3,1%.

Виноробна галузь практично втратила державну підтримку за рахунок «Збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства» (у 2010 р. на підтримку цих галузей було виплачено майже 413 млн. грн., а в 2014 р. – найменше – 43,9 млн. грн.). У плани уряду входять заходи щодо зупинення дії застосування податку на додану вартість для сільськогосподарських товаровиробників, утрата такої підтримки може призвести до значного зменшення витрат на виноградники, зниження урожайності та ін. Негативний вплив на розвиток виноробної галузі буде мати подальше скорочення обсягів експорту виноробної продукції до Росії внаслідок загострення політичної ситуації та зростання напруженості у взаємовідносинах. Варто зазначити, що російський ринок у 2014 р. спожив 84,3% всього експорту виноградного вина з України, а у 2013 р. досягав 89,4%. І його втрата є серйозним викликом для виробників [1].

Розвиток виробництва та реалізації виноградних вин у нашій державі вимагає розширення міжнародних торгово-економічних відносин, стабільного і збалансованого нарощування товарообміну, утвердження нашої продукції на міжнародному ринку товарів і послуг. Проте на вітчизняному ринку наявна велика кількість неякісного алкоголю, в тому числі і виноградних вин, що приносить величезну шкоду здоров'ю та викликає недовіру споживачів до продукції. Більшість такої продукції потрапляє на ринки, маленькі магазинчики. Масовій підробці і фальсифікації піддаються не тільки відомі вітчизняні марки виноградних вин, а й престижні вина зарубіжного виробництва. Інколи відрізнити справжнє виноградне вино від підробки буває важко не лише звичайному споживачеві, а й фахівцеві. Практично всі існуючі методи фальсифікації вин припускають доведення визначених фізико-хімічних характеристик до встановлених норм. Окрім того, практикують способи фальсифікації, що призводять до поліпшення органолептичних властивостей вина. Ще важче виявити асортиментну фальсифікацію – точно встановити найменування і місце походження вина. Тільки прозора та науково обґрунтована система оцінювання відповідності виноградних вин може запобігти потраплянню фальсифікованих вин у торгівлю і в підсумку – до споживача. Сучасний ринок вимагає не тільки гарантій від виробника, а й підтвердження цих гарантій у належним чином оформленому документі, зокрема у сертифікаті відповідності або декларації про відповідність.

Зважаючи на відсутність діючої системи ринкового нагляду, науково-обґрунтованої методики оцінювання відповідності вин, вимогливості та свідомого вибору споживачів, якість та безпечність вин залишається на низькому рівні. Але, розуміючи переваги неупередженої оцінки третьою стороною, яка може бути проведена у вигляді сертифікації продукції та з метою доведення переваг власної продукції, її визнання на ринку, підприємства все частіше звертаються до такої форми оцінювання відповідності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Системному дослідженню оцінювання відповідності виноробної продукції в Україні, пов'язаному з найважливішими проблемами галузі як теоретичного, так і практичного характеру, раніше не приділялось належної уваги. Дане питання

є недостатньо дослідженим вітчизняними науковцями. Великий внесок у розробку загальних методичних підходів щодо оцінки якості виноградних вин та перспектив її подальшого розвитку зробили наукові співробітники Національного наукового центру «Інститут виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова». Проте динамічні зміни в економічній та політичній ситуації в країні, наочно свідчать про необхідність подальшого вивчення проблем щодо оцінки відповідності виноградних вин та пошуку шляхів їх вирішення для забезпечення присутності на українському ринку лише якісної та безпечної продукції.

Мета статті полягає в аналізі системи оцінки відповідності виноробної продукції вимогам сучасного ринку та чинному законодавству.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», під оцінкою відповідності розуміється процес доведення того, що визначені вимоги, які стосуються продукції, процесу, послуги, системи, особи чи органу, були виконані. Шляхом акредитації оцінки відповідності підлягає також і орган з оцінки відповідності [2]. Відповідно до Наказу Мінекономрозвитку № 1443, із кінця 2015 р. вина виноградні, плодови, шампанські та ігристі, інші напої зброджені міцністю від 8,5% об. не підлягають обов'язковій сертифікації, оцінка їх відповідності здійснюється на добровільних засадах.

Сертифікацію виноградних вин здійснюють спеціально акредитовані випробувальні лабораторії або лабораторні центри відповідно до ISO 17000.

Акредитація органів з оцінки відповідності – це результат засвідчення національним органом України з акредитації того, що він відповідає вимогам національних стандартів, гармонізованих із відповідними міжнародними та європейськими стандартами, додатковим вимогам у відповідних сферах для провадження діяльності з оцінки відповідності [3]. В Україні кількість акредитованих лабораторій, що здійснюють оцінку виноградних вин, є обмеженою, проте провести сертифікацію продукції може будь-яка акредитована лабораторія, що має відповідні прилади та матеріали.

Акредитована лабораторія забезпечує достовірність даних, отриманих під час лабораторних досліджень. Однак результати дослідження виноградних вин вимірювальними методами не можуть дати повного уявлення щодо їх якості внаслідок різноманіття смаків і букетів, зрілості за однакової кондиції, вмісту спирту, цукру, кислот, що володіють вина. Дегустація під час оцінки винної продукції, як і інших смакових товарів, відіграє виняткову роль. Для споживача смакові властивості мають головне, якщо не вирішальне значення під час купівлі, тому експертну оцінку виноградних вин проводять під час дегустації або органолептичної оцінки.

Нині в Україні оцінка якості виноградних вин здійснюється відповідно до нормативних документів 14 ДСТУ та 10 ГОСТ. У зв'язку з реформуванням системи технічного регулювання в Україні будуть відбуватися суттєві зміни і в нормативній базі: протягом 2016–2018 рр. поетапно будуть скасовуватися міждержавні стандарти (ГОСТ), вноситися зміни в наявні нормативні документи, набувати чинності нові національні стандарти, у тому числі гармонізовані з міжнародними та європейськими (ДСТУ, ДСТУ EN, ДСТУ ISO тощо).

Сьогодні технічні вимоги до якості виноградних вин контролюються за ДСТУ 4806:2007 «Вина. Загальні технічні умови». З органолептичних показників визначено: прозорість, колір, смак та аромат (букет). Фізико-хімічні показники для деяких груп і типів виноградних вин зазна-

чено в табл. 1 [4]. Під час сертифікації виокремлюються такі документальні етапи: прийняття заявки та технічної документації на заявлену продукцію, перевірка правильності застосування схеми сертифікації, експертиза технічної документації та підтвердних документів.

Далі здійснюється експериментальний аналіз властивостей та характеристик продукції, надається оцінка показників якості продукції. Потім приймається рішення за заявкою, здійснюються відбір, ідентифікація продукції та її випробування. Проведення аудиту (обстеження, атестація, сертифікація/оцінка системи безпеки/управління якістю) виробництва та аналіз одержаних результатів оцінки відповідності продукції є головними складниками під час прийняття рішення про можливість видачі сертифіката відповідності. Сертифікати відповідності є товаросупровідним документом, в якому вказуються такі дані: термін дії сертифікату; на яку продукцію видано даний документ; відповідають чи не відповідають виноградні вина всім обов'язковим вимогам ДСТУ, медико-біологічним вимогам та гігієнічним нормам; виробник продукції; кому видано сертифікат; додаткова інформація; ким видано сертифікат; на підставі чого видано сертифікат (атестат акредитації лабораторії, протоколи проведення досліджень, висновки державної санітарно-епідеміологічної експертизи МОЗ та ін.).

Для реалізації винної продукції на внутрішньому ринку вона повинна відповідати вимогам щодо якості та безпеки зазначених у нормативній документації. Якість винної продукції контролюється двома лабораторіями ННЦ, акредитованими за ISO 17025: хіміко-аналітичною лабораторією відділу виноробства і лабораторією вірусології та мікробіології. Для експорту вітчизняних виноградних вин до ЄС вони повинні пройти підтвердження на автентичність та натуральність згідно з методами ЄС. В Інституті виноградарства та виноробства (ІВВ) ім. В. Таїрова (Одеса) наявні атестовані підрозділи з висококваліфікованими вченими – виноградарями та виноробами, що є компетентними в питаннях виробництва та контролю якості винограду, вин та їхніх дистилатів. Але визначити натуральність і автентичність виноробної продукції затвердженими методами ЄС та OIV ці установи не можуть через технічні причини. Ці інститути не мають мережі філій по Україні, за ними законодавчо не закріплене право обов'язкового контролю виробництва та імпорту сировини, напівфабрикатів для виноробної галузі, а також ринкового нагляду (контролю продукції в торговельних мережах).

Відповідно до Закону «Про якість і безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини» від 06.09.2005 р., будь-який харчовий продукт (окрім виготовленого для

особистого споживання), продовольча сировина і супутні матеріали не можуть бути ввезені, виготовлені, передані на реалізацію, реалізовані або використані іншим чином без документального підтвердження їх якості та безпеки. Документами, що підтверджують якість та безпеку харчових продуктів, продовольчої сировини і супутніх матеріалів, є: 1) декларація про відповідність, що видається виробником продукції на кожен партію харчових продуктів, продовольчої сировини, супутніх матеріалів; 2) сертифікат відповідності чи свідоцтво про визнання відповідності, що видаються на: а) харчові продукти та супутні матеріали, призначені для реалізації на внутрішньому ринку України; б) продовольчу продукцію вітчизняного виробництва, призначену для експорту (якщо це передбачено умовами контракту чи міжнародною угодою, в якій бере участь Україна); 3) висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи, свідоцтво про державну реєстрацію, гігієнічний сертифікат, що видаються: а) висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи – на нові харчові продукти, харчові продукти та продовольчу сировину промислового виробництва, супутні матеріали; б) свідоцтво про державну реєстрацію – на спеціальні харчові продукти; в) гігієнічний сертифікат – на кожен партію плодоовочевої, плодово-ягідної та баштанної продукції, вирощеної в Україні та призначеної для реалізації на внутрішньому ринку чи подальшої промислової переробки; кожен партію харчових продуктів, продовольчої сировини та супутніх матеріалів, призначену для експорту (якщо це передбачено умовами контракту чи міжнародною угодою, в якій бере участь Україна); 4) ветеринарні документи (ветеринарна довідка, ветеринарне свідоцтво, ветеринарний сертифікат); 5) сертифікат якості та карантинний дозвіл [5].

Медико-біологічні вимоги та санітарні норми якості продовольчої сировини та харчових продуктів, що визначені вмістом токсичних елементів та радіонуклідів, вказують на безпеку виноградних вин (табл. 2).

Вміст радіонуклідів у винах не повинен перевищувати допустимі рівні, визначені Державними гігієнічними нормативами, затвердженими Наказом МОЗ України від 03.05.2006 р. № 256 (табл. 3).

Перевищення вмісту вищеподаних токсичних елементів та радіонуклідів у виноградних винах може завдати шкоду здоров'ю споживачів, тому для уникнення проблем щодо погіршення здоров'я споживачів, виробникам потрібно сумлінно перевіряти вміст даних елементів у винограді, виноматеріалах та в готових напоях, а структурам державного ринкового нагляду – контролювати цей показник у готовій продукції на ринку.

Таблиця 1

Фізико-хімічні показники вин відповідно до груп та типів

Група і тип вина	Показники за ДСТУ 4806:2007					
	Об'ємна частка етилового спирту, %	Масова концентрація:				
		цукрів, г/дм ³	титрованих кислот, у перерахунку на винну кислоту г/дм ³	летких кислот, у перерахунку на оцтову кислоту, г/дм ³ , не більше	приведеного екстракту, г/дм ³ , не менше	сірчистої кислоти, мг/дм ³ , не більше (загальної/ вільної)
Столові сухі:						
білі	9,0-14,0	Не більше	5-7	1,2	Ординарні – 15 марочні:	
рожеві	9,0-14,0	3,0	5-7	1,3	білі – 16,0	200/20
червоні	9,0-14,0		5-7	1,5	рожеві – 17,0	200/20
					червоні – 17,0	200/20
напівсухі:						
білі	9,0-14,0		5-7	1,2	15,0	250/30
рожеві	9,0-14,0	5,0-25,0	5-7	1,3	15,0	250/30
червоні	9,0-14,0		5-7	1,5	15,0	250/30

Таблиця 2

Вміст токсичних елементів у винах

Назва показника	Допустимий рівень, мг/кг, не більше
Вміст важких металів:	
Свинцю	0,300
Кадмію	0,030
Ртуті	0,005
Цинку	10,000
міді	5,000
Вміст миш'яку	0,200

Таблиця 3

Допустимі рівні радіонуклідів у винах

Показник	Допустимі рівні, Бк/кг
Цезій – 137	50
Стронцій – 90	30

Оцінка відповідності, що контролює якість і безпечність виноградних вин, відбувається переважно в процесі руху від виробника до торгових мереж. Окрім того, забезпечення відповідності продукції встановленим вимогам повинно гарантуватися державою безпосередньо на ринку у формі державного ринкового нагляду. Законодавство України про державний ринковий нагляд і контроль продукції складається із Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», Закону України «Про загальну безпечність нехарчової продукції», інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини в цій сфері, у тому числі технічних регламентів.

Метою ринкового нагляду є життя обмежувальних та корегувальних заходів із попереднім інформуванням про це громадськості щодо продукції, яка в процесі її використання за призначенням або за обґрунтовано передбачуваних умов може становити загрозу суспільним інтересам чи яка в будь-який інший спосіб не відповідає встановленим вимогам.

Держспоживінспекція та її територіальні органи відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 р. «Про затвердження переліку органів державного ринкового нагляду та сфер їх відповідальності» здійснює державний ринковий нагляд за продукцією. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. № 442 створюється окрема Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, на яку покладається державний нагляд, у тому числі ринковий, за якістю та безпечністю промислової та харчової продукції. Проте її діяльність ще не визначена.

Із назви цієї служби витікає, що питанню безпечності харчових продуктів, однією зі складових частин якої є обов'язковість упровадження системи ХАССП, буде приділятися особлива увага з боку контролюючих органів. Доказом упровадження на підприємстві системи ХАССП буде слугувати добровільна сертифікація. Під час здійснення перевірок харчової продукції обов'язково буде приділятися увага питанню її відповідності діючим в Україні вимогам щодо якості та безпечності. Під час проведення ринкового нагляду будуть брати до уваги протоколи випробувань, сертифікати відповідності, висновки експертизи, видані акредитованими органами з оцінки відповідності [6].

Якщо виробник (або постачальник) матиме змогу пред'явити сертифікат відповідності на продукцію, то це значно спростить процес підтвердження відповідності продукції законодавчо встановленим до неї вимогам. Здійснення відповідного контролю на споживчому ринку

підвищує рівень захисту прав споживачів на безпеку продукції, сприяє зменшенню кількості підприємств, що порушують законодавство про захист прав споживачів, запроваджують мотиваційні механізми для виконання суб'єктами господарювання самостійного контролю відповідності продукції встановленим вимогам.

Основною проблемою, з якою зустрічаються споживачі та експерти в галузі виноробства, є фальсифікація алкогольних напоїв. Фальсифіковане вино є не просто неякісним продуктом, що не відповідає стандартам, а й може зашкодити здоров'ю споживачів. Фальсифікація – це зміна за корисливими намірами типу, складу та якості вина, нормативно-технічної документації, оформлення готової продукції та інших засобів, спрямованих на збут і споживання вина, а також використання у виноробстві способів або речовин, заборонених «Основними правилами виробництва виноградних вин» [7].

Фальсифікованими є вина, що містять недозволені речовини, зокрема штучні барвники, підсолоджувачі, або містять речовини у дозах, що перевищують допустимі норми або мають на етикетці невідповідну до вмісту інформацію чи вироблені з використанням невідповідних технологій. Досить розповсюдженими способами фальсифікації вин є розведення виноградного вина дешевими плодово-ягідними винами для кількісного збільшення його об'єму, додавання хімічних елементів, шапталізація вина, галізація, шеелізація (додавання гліцерину), петіотизація, підробка букету вина, фарбування вина, додавання консервантів із метою прискорення технологічного процесу виробництва, фальсифікація терміну витримки вина. Для перешкодження фальсифікації необхідно запровадити суворі законодавчі акти, які регламентують дозволені методи виробництва та допустимі норми вмісту низки шкідливих речовин у продукті, а також заходи покарання за їх невиконання. Саме цією причиною пояснюється запровадження в багатьох країнах законів про вино.

Вирішенню питань фальсифікації вин повинні сприяти створення випробних лабораторій та станцій для проведення експертизи вина, розробка технологічних інструкцій виробництва та нормативних документів. Упровадження державного контролю виробництва вин, розробка та впровадження систем управління якістю цієї продукції на основі стандартів серії ІСО 9000 – етапи виконання заходів, що спрямовані на захист прав споживачів. Одним із найбільш ефективних методів захисту унікальних марок виноградних вин є присвоєння їм високої категорії якості вина контрольованих найменувань за походженням. Виробник такої продукції декларує дані про сорти, площу, врожайність, які регламентовані законодавчо, веде точний облік вин. Для отримання дозволу на реалізацію вина після розливу в пляшки воно повинно отримати офіційний номер випробування. Важливим елементом захисту від підробок є правила оформлення етикеток. Їх було затверджено у Парижі в 1985 р., і вони є чинним для США, Японії, європейських країн, що входять до МОВВ. Залежно від групи вина (столове, місцеве або найвищої категорії) на етикетці повинна бути наведена повна інформація. Відтак, справжні знавці лише з оформлення пляшки можуть надати висновок про натуральність вмісту та відповідність діючим вимогам.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів «Про внесення змін до Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями», зовнішнє оформлення пляшки виноробної продукції передбачає інформування споживачів у доступній для них формі згідно з вимогами законодавства про мови. На зворотній або лицьовій стороні етикетки повинні бути наведені: дата виготовлення виробу, номер

ліцензії на виробництво та код підприємства. На лицьовій стороні етикетки кожної пляшки продукції виноробної галузі зазначають: назву держави, найменування підприємства та його місце розташування, знак для товарів і послуг, назву продукції, місткість пляшки, вміст цукру (крім сухих вин, шампанських, ігристих вин) (%), вміст спирту (% об.), дата розливу, позначення нормативного документа (для продукції вітчизняного виробництва), штриховий код. Термін витримки марочних вин та позначення «Марочне» повинно бути зазначено на кольєретці. На упаковці з колекційними винами повинні бути наклеєна додаткова інформація із зазначенням «колекційне», «додатково витримане в колекції» та кількість років.

На горловину пляшки з колекційним вином повинна бути наклеєна кольєретка, де вказано рік урожаю винограду, з якого виготовлене вино. На етикетках пляшок із вином, що є контрольованим за походженням назв, обов'язково повинен бути напис «Вино контрольованих за походженням назв», а на контретикетках – схематичне зображення території району, де виготовлено вино, із позначенням виноградних ділянок. На упаковку з усіма видами продукції виноробства можуть бути наклеєні контретикетки, що містять додаткову інформацію про напої [8].

Висновки. У наш час оцінювання відповідності стає одним із важливих механізмів управління якістю та безпечністю, фундаментом розвитку економіки, визнання на світовому ринку, який дає можливість об'єктивно оцінити продукцію, надати споживачу підтвердження її безпечності, забезпечити контроль відповідності продукції вимогам екологічної чистоти, а також підвищити її конкурентоздатність. Оцінка відповідності вітчизняних вино-

градних вин здійснюється на основі технічних та медико-біологічних вимог, гігієнічних норм, проте недобросовісні виробники штучним шляхом навчилися поліпшувати нормативні фізико-хімічні показники. Отже, є методи виготовлення неякісної, фальсифікованої продукції, яка потребує ретельного контролю. Для постачання вітчизняних вин на європейський ринок та для підтвердження натуральності, автентичності та географічного походження виноградних вин, українським виробникам потрібно запровадити та активно використовувати методи стабільних ізотопів та ядерно-магнітного резонансу, що є визнаними ЄС та OIV. Сьогодні матеріально-технічна база українських лабораторій не має необхідних приладів та атестованих методик для здійснення даних досліджень. Значною проблемою є відсутність в органів державного ринкового нагляду достатньої кількості повноважень для здійснення перевірки якості та безпечності продукції, налагодженої системи оповіщення щодо неякісної продукції. Сертифікація виноградних вин, як і використання національних стандартів, є справою добровільною, і це унеможливило забезпечення присутності на ринку виключно якісної та безпечної продукції. Отже, вітчизняний споживач не має надійного захисту від потрапляння на ринок низькоякісної та фальсифікованої продукції. Вся система оцінки відповідності базується на добросовісності виробників та продавців алкогольних напоїв. Для забезпечення конкурентоспроможності виробників на вітчизняному та міжнародному ринках та задля безпеки споживачів, українській владі потрібно посилити державне та технічне регулювання у даній сфері та забезпечити фінансову та матеріальну допомогу виноробній галузі.

Список використаних джерел:

1. Перспективи та можливі ризики розвитку сільського господарства України у 2015 році: науково-аналітичний прогноз / Ю.О. Лупенко, М.І. Пугачов, В.Я. Месель-Веселяк та ін.]; за ред. Ю.О. Лупенка та М.І. Пугачова – К.: ННЦ ІАЕ, 2015 – 34 с.
2. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19>.
3. Закон України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2407-14>.
4. ДСТУ 4806:2007 Вина. Загальні технічні умови. Чинний від 01.01.2009 р. – Київ: Держстандарт України, 2008. – 15 с.
5. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2809-15>.
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку органів державного ринкового нагляду та сфер їх відповідальності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/573-2011-p>.
7. ДСТУ 2163-93 Виноробство. Терміни і визначення. Чинний від 01.01.1994 р. – Київ: Держстандарт України, 1994. – 93 с.
8. Постанова Кабінету Міністрів «Про внесення змін до Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоям» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/854-96-p>.

Анотація. Стаття посвячена аналізу оцінки відповідності вин, застосовуваної в системі технічного регулювання України. Дана оцінка вимогам, що стосуються якості та безпеки, маркування та упаковки вин в відповідності з нормативно-правовими документами. Осуществлен анализ товаросопроводительной документации, подтверждающей качество и безопасность, которая является обязательной для реализации этой продукции на отечественном рынке. Раскрывается сущность фальсификации виноградных вин и методов ее обнаружения. Представлены основные проблемы, возникшие в винодельческой отрасли, и предложены механизмы их преодоления в системе технического регулирования и рыночного надзора.

Ключевые слова: оценка соответствия, виноградные вина, сертификация, аккредитация, качество, безопасность, рыночный надзор, фальсификация.

Summary. The article is sanctified to the analysis of evaluation of accordance of vine Wiens, that is used in the system of the technical adjusting of Ukraine. An estimation is given to the requirements, that touch quality and unconcern, marking and packing of Wiens in accordance with normatively-legal documents. The analysis of goods-supporting documentation that confirms quality and unconcern and is obligatory for realization of this products at the home market is carried out. Essence of falsification of vine Wiens and methods of her exposure opens up. Basic problems that arose up in vine making industry and the mechanisms of their overcoming are offered in the system of the technical adjusting and market supervision are reflected.

Key words: estimation of accordance, vine wines, certification, accreditation, quality, unconcern, market supervision, falsification.